SURUNKALI UROLOGIK KASALLIKLARGA CHALINGAN BEMORLARNING HAYOT SIFATINI BAHOLASH VA OPTIMALLASHTIRISH

Otaqulov G'ayratjon Olimjonovich
Central Asian Medical Univercity o'qituvchisi
Qo'ziyev Javoxirbek Komiljon o'g'li
Central Asian Medical Univercity Ordinatori Dolzarbligi
https://doi.org/10.5281/zenodo.23660255

Surunkali urologik kasalliklar — surunkali prostatitis, prostata benign giperplaziyasi (PBG), surunkali sistit va siydik tutolmaslik — zamonaviy urologiyaning eng dolzarb muammolaridan biri bo'lib qolmoqda. Ushbu patologiyalar nafaqat bemorlarning jismoniy salomatligiga, balki ularning psixo-emotsional holati, jinsiy funksiyasi va ijtimoiy moslashuviga ham sezilarli darajada salbiy ta'sir ko'rsatadi. So'nggi yillarda tibbiyotda davolash samaradorligini baholashda hayot sifati (Quality of Life - QoL) ko'rsatkichi yetakchi mezonlardan biriga aylandi.

Tadqiqotning maqsadi

Surunkali urologik kasalliklarga chalingan bemorlarning hayot sifatini standartlashtirilgan so'rovnomalar yordamida kompleks baholash va ularga tibbiy-psixologik yordam ko'rsatishni takomillashtirish.

Material va usullar

Tadqiqotda surunkali urologik patologiyalar bilan davolanayotgan 90 nafar bemor (yoshi 25 yoshdan 65 yoshgacha) ishtirok etdi. Bemorlar 3 guruhga bo'lindi:

* 1-guruh: Surunkali prostatitis bilan og'riganlar (35 nafar);
* 2-guruh: PBG bo'lgan bemorlar (30 nafar);
* 3-guruh: Surunkali sistit va siydik tutolmasligi bo'lgan ayollar (25 nafar).

Hayot sifatini va ruhiy holatni baholashda SF-36 (Short Form Health Survey), CPSI (Chronic Prostatitis Symptom Index), IPSS va HADS (Xavotir va depressiya shkalasi) so'rovnomalaridan foydalanildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalariga ko'ra, barcha urologik kasalliklarda bemorlarning jismoniy (PCS) va ruhiy (MCS) salomatlik ko'rsatkichlari sog'lom nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada pastligi aniqlandi ($p < 0.05$):

* Surunkali prostatitis guruhi bemorlarida ruhiy salomatlik (MCS) ko'rsatkichlari eng past natijani ko'rsatdi (41.5 \pm 3.8 ball). Ularning 60\% qismida o'rta va yuqori darajadagi xavotir (anksiyete) hamda erektil disfunksiya bilan bog'liq ijtimoiy desadaptatsiya kuzatildi.
* PBG bilan og'rigan bemorlarda esa nikturiya (kechasi tez-tez siydik ajratish) sababli uyqu buzilishi va umumiy jismoniy hayot sifati (PCS) pasayishi yetakchilik qildi (47.2 \pm 3.1 ball).
* Surunkali sistit va tutolmaslik bo'lgan ayol bemorlarning 64\% qismida doimiy emotsional zo'riqish va ijtimoiy izolyatsiyaga intilish holatlari qayd etildi.

O'chog'li patologik jarayonni davolash bilan birga, kompleks terapiyaga anksiolitiklar, fizioterapik usullar va psixologik korreksiya qo mezonlari qo'shilganda, bemorlarning hayot sifati ko'rsatkichlari 3 oydan so'ng 35-40% ga yaxshilandi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Xulosa

* Surunkali urologik kasalliklar bemorlarning hayot sifatini jismoniy, ruhiy va ijtimoiy jabhalarda birdek pasaytiradi.

* Urologik bemorlarni klinik va ambulator amaliyotda baholashda faqat laborator-instrumental ko'rsatkichlar bilan cheklanmay, SF-36 va IPSS/CPSI so'rovnomalari orqali hayot sifatini monitoring qilish zarur.

* Medikamentoz va urologik muolajalarga psixosomatik hamda reabilitatsion yondashuvni

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.